

HDP

HDP TARIM BÜLTENİ

OCAK
2021/SAYI:1

	2019	2020	GÜNCEL VERİ OCAK-2021
TARIMDA ERKEK İSTİHDAMI SAYISI	3062	3090	
TARIMDA KADIN İSTİHDAMI SAYISI	2542	2199	
MAZOT FİYATI	6.01585 TL	6.32226 TL	6.58795 TL
TARIMSAL GİRDİ ARTIŞ ORANI	%14.36	%8.12	
GIDA ENFLASYONU	%20.76	%11.74	
TARIM ÜFE'Sİ	%22.74	%18.48	
AÇLIK SINIRI	2067 TL	2482 TL	
GIDA TÜFE	%19.54	%17.70	BİR ÖNCEKİ YILIN OCAK AYINA GÖRE ARTIŞ ORANI %8.11

KAYNAK : TÜİK

GIDAYA ERİŞİM BİR İNSAN HAKKIDIR: ENFLASYON YOKSULLAŞTIRIYOR

Türkiye'nin tarım ve hayvancılık alanında kapsamlı ve planlı yatırımlar yapmaması, döviz kurlarındaki artışa dayalı olarak üreticinin zaten yüksek olan girdi maliyetlerini daha da artırmaktadır. Sürekli artan maliyetler, temel gıda fiyatlarında ciddi bir artışa neden olmakta özellikle yoksul ve işsiz kesimlerin temel gıdaya erişimini gittikçe zorlaştırmaktadır.

AKP'nin yıllardır plansız ve kontrolsüz bir şekilde sürdüğü ithalata dayalı tarım politikalarının sonucu çiftçi tarlada 1 liraya satamadığı domates sofraya 8-10 liraya ulaşıyor. Artan maliyetler nedeniyle üretimi terk eden çiftçi, artan gıda enflasyonu karşısında çaresiz bir şekilde yoksulluğa mahkum ediliyor.

Aralık 2020 itibarıyla yılda yüzde 14,6'ya ulaşan tüketici ve yüzde 20,6'ya ulaşan gıda fiyatları artışıyla Türkiye gelişmekte olan ülkeler arasında Arjantin'in ardından ikinci sıraya yerleşmişken, Ekonomik İş birliği ve Kalkınma Teşkilatı (OECD) ülkeleri arasında lider konumuna yükselmiştir. OECD verilerine göre dünyada enflasyon şampiyonu Arjantindir. Arjantin'de 2020 Aralık itibarıyla yıllık tüketici enflasyonu yüzde 35,8, gıda fiyatlarındaki artış oranı ise yüzde 40,4'e ulaşmıştır.

Dünyada gıda fiyatları, 2011 yılındaki tarihi zirveye rağmen, son 10 yılda yüzde 17 düşerken Türkiye'de artması AKP'nin yürüttüğü tarım politikalarının yanlış olduğunu açıkça ortaya koymaktadır. FAO'nun verilerine göre son 7 ayda gıda fiyatları arttı fakat dünyada gıda fiyatları 2011 yılındaki tarihi zirveye rağmen son 10 yılda yüzde 17 düşerken, Türkiye'de %225 arttı.

Türkiye'nin tarım ve hayvancılık alanında kapsamlı ve planlı yatırımlar yapmaması sonucunda, zaten yüksek olan maliyetlere döviz kurundaki artıştan kaynaklı maliyetler de eklenince, temel gıda ürünlerine erişimin gittikçe zorlaşmaktadır. Tarım alanındaki yapısal sorunlara bir kökten bir çözüm üretilmediği takdirde özellikle gıda üretiminde yeni bir planlama yapılmazsa tanzim satış kuyruklarına mahkum olmak kaçınılmaz olacaktır.

Yerli üretimi ve üreticiyi koruyacak destekleyici tarım politikaları yerine dışa bağımlı neoliberal tarım politikalarının sürdürülmesi tarımsal üretimdeki yapısal sorunları daha da derinleştirmektedir. Aynı zamanda genel ekonomi politikaları içerisinde tarım sektörüne yeterince önemsenmemesi, tarım sektörünün kronikleşen yapısal sorunlarının çözülememesi ve haliyle fiyatların artışını etkilemektedir. Devam edegelen yapısal sorunların yanı sıra, salgın ve kuraklık ile birlikte,

AKP'nin başarısız politikaları da gıda enflasyonun giderek artmasına yol açmaktadır. Gıda enflasyonun yüksek olması doğrudan alım gücü yetersiz olan yoksul ve pandemiden dolayı işini kaybeden yurttaşları çok fazla etkilemektedir.

GIDA ENFLASYONU DÜNYADA DÜŞÜYOR, TÜRKİYE'DE ARTIYOR

Küresel gıda fiyatları gerileme gösterirken, Türkiye'de gıda enflasyonunda artış sürüyor. Dünya gıda enflasyonu ile Türkiye gıda enflasyonu arasındaki makasın özellikle salgın aylarında daha da genişlediği görülüyor. Söz konusu durumun ortaya çıkmasında Türkiye'nin gıda ithalatına devam etmesi ve salgın döneminde yükselen dolar kuru önemli bir etken olarak gösteriliyor.

Pandemi 'nin başladığı andan itibaren HDP'nin ve çiftçi örgütlerinin uyarılarını dikkate almayan AKP-MHP iktidarının yanlış politikalarının sonuçlarını vatandaşlarımız daha fazla ödeyerek yaşarken, çiftçilerimiz ise üretimden koparılmaktadır.

Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Örgütü'nün gıda fiyatları endeksi mayıs ayında bir önceki aya göre 3,1 puan gerileme kaydederek, Aralık 2018'den bu yana en düşük aylık ortalamaya işaret etti. Yıllık değişime bakıldığında ise küresel gıda enflasyonunun ekside olduğu görülüyor. Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Örgütü verilerine göre mayıs ayında geçen yılın aynı dönemine göre gıda enflasyonu yüzde 6,5 gerileme kaydetti.

GÜBRE FİYATLARI KONTROL ALTINA ALINAMIYOR

Gübre fiyatlarının ani yükselişi ve doların düşüşüne rağmen gübre fiyatlarının yükleşinin önlenemesine dair HDP Tarım Komisyonu Sözcüsü Mersin Milletvekili Rıdvan Turan yaptığı yazılı açıklamada,

"Dolar 8,50 TL olduğunda azotlu gübrenin fiyatı 2 bin 400 lirayken, Dolar 7,40 TL seviyelerine inmesine rağmen, gübre fiyatları düşmemiş aksine azotlu gübrenin fiyatı ton başına 3 bin liranın üzerine çıkmıştır. Dolayısıyla fiyatlar zamlı rakamlarda kalmaya devam etmektedir.

Diğer yandan gübre fiyatları son 1 yılda yüzde 90'a yakın artmıştır. Çiftçinin en çok kullandığı 5 gübre çeşidinde son 1 yıldaki fiyat artışları yüzde 53 ile yüzde 87 arasında gerçekleşmiştir. 20 Ocak 2020 tarihinde 1,650 TL/ton seviyesindeki ÜRE gübresi, 21 Ocak 2021 itibariyle yüzde 82 artarak bugün 3 bin lira düzeyine çıkmıştır. Gübre fiyatlarındaki bu olağanüstü artış üreticileri endişelendirmektedir.

Toplam gübre ticaretinin yüzde 30'unu gerçekleştiren Tarım Kredi Kooperatifleri bu duruma müdahale etmemekte ve bu da gıda enflasyonuna neden olmaktadır. Gıda enflasyonu karşısında hem üreticiler hem de tüketiciler doğrudan etkilenerek mağdur olmaktadır." ifadeleri yer aldı.

ARTAN TEMEL GIDA ÜRÜNLERİ YOKSULLUĞU ARTIRIYOR

Türkiye’de yüksek enflasyonun en önemli sebeplerinden birisini de gıda fiyatlarına gelen yüksek zamlardır. Her ay açıklanan enflasyon verilerinde fiyatı en çok artan ürünler kategorisinde, ilk sırada yer alan 20 ürünün yarısından fazlasını, her zaman gıda ürünleri en başta yer almaktadır.

Son 1 yılda fiyatları en çok artan temel gıda ürünlerine baktığımızda; Aylık bazda fiyat artışları yüzde 1'in üzerinde devam eden pirinç ve un fiyatları son 1 yılda artış oranı yüzde 32,5.

Bakliyat ürünlerinde; son 1 yılda kuru fasulye fiyatı yüzde 34,1 yükselirken, mercimek fiyatı yüzde 59, nohut yüzde 17 ve diğer bakliyatlar yüzde 39 seviyesinde yükselmiş. Dana eti yüzde 12,5, kuzu eti yüzde 19,5, tavuk eti yüzde 29,3, balık fiyatlarındaki yükseliş ise yüzde 36 düzeyinde.

Yumurta aylık bazda yüzde 4,3 gerilese de yıllık fiyat artışı yüzde 67 düzeyinde seyretmektedir.

Bitkisel yağ fiyatlarında; aylık bazda yüzde 2,5-4 düzeyinde artışlar devam etmektedir. Yıllık bazda ise ayçiçek yağı yüzde 53,7, mısırözü yağı yüzde 53, margarin fiyatları yüzde 50,7, zeytinyağındaki artış yüzde 31'ün üzerinde.

Gıda fiyatlarındaki ve enflasyondaki bu yüksek artış gelirin önemli bir kısmını, yaklaşık yüzde 60'ını, temel tüketim maddelerine ayıran yoksul kesimlerin üzerindeki yükü daha da arttırmaktadır. Gıda harcamaları üzerinden, hane halkı tüketim harcamalarını esas alarak yapılan hesaplama göre 4 kişilik bir ailenin aylık toplam harcama için ise 8 bin 570 liraya ihtiyacı var. Asgari ücretin yoksulluk sınırının 3 katı altında olduğu, yaklaşık 10 milyon insanın asgari ücretle çalıştığı ve dahası milyonlarca insanın işsiz olduğu Türkiye’de gıda fiyatlarındaki bu artış yoksulluğu daha da derinleştirmekte, sorunları içinden çıkılmaz bir noktaya taşımaktadır.

ÇİĞ SÜT FİYATI ARTMAZKEN SÜT ÜRÜNLERİ FİYATI ARTMAYA DEVAM ETMEKTEDİR

Çiğ süt alım fiyatı, Ulusal Süt Konseyi tarafından 15 Kasım 2019’dan 1 Ocak 2020 tarihine kadar 2 lira 30 kuruşta sabit tutulmuştur. Oysa aynı dönemde yem fiyatları, yaklaşık, yüzde 60 artmıştır. Çiğ süt maliyetleri ise yüzde 40 artmıştır.

HDP NE DİYOR?

Tarımdaki paylaşım eşitsizliğini ortadan kaldıracak en az beş yıllık planlamanın yapılması gerekir.

AKP'nin ısrarla uyguladığı tarım politikaları, tarımsal üretimden elde edilen birikimin sermayeye akışını sağlarken çiftçiliğin cazibesi kalmamıştır. Yüksek fiyatlı girdilerle üretim yapmanın uzun erimli bir politika olmadığı açığa çıkmışken, sorunları ithalat ile çözmeye çalışmak sermayenin daha fazla kazanmasına neden olmaktadır.

Türkiye'de tarımsal üretim çiftçilerin aleyhine büyük bir eşitsizlikle yapılmaktadır. Tarımdaki eşitsizliğin sorumlusu AKP ve AKP'nin kar hırsını üretimin temel ilkesi haline getirmesidir.

Henüz geç kalmış değiliz! Türkiye'deki tarımı içinde bulunduğu cendereden çıkartabiliriz. Bunu için bu ülke toprağı üzerinde emek veren üreticilerimizin tarımsal hasıladan eşit biçimde pay almasını sağlayarak başlayabiliriz.

Üretimden tüketime kadar her alanda Kooperatifçiliğın geliştirilmesine ve aradaki **aracılar-simsarlar, tüccarlar ve hallerde alınan komisyon ücretleri ve her aşamadaki vergileme politikaları** fiyatları çiftçinin lehine düzenlenmelidir.

Üretim ve tüketimin her aşaması kooperatifler eliyle yapılacak şekilde yasal düzenleme ivedilikle yapılmalıdır.

Küçük Ölçekli çiftçilerin borçlarını devlet üstlenmelidir.

Yerel yönetimler küçük çiftçilerin ürünlerini doğrudan semt pazarlarında satmasına olanak verilmeli, uygun ortamlar düzenlenmelidir.

Desteklemeler en az 5 yıllık periyotlarla belirlenmeli, desteklemeler tarlaya değil, ürün ve üreticiye verilmelidir.

Elektrik, doğal gaz desteği sağlanmalıdır.

Çiftçilere Pandemi nedeniyle hibe verilmelidir.

Tarım teknolojilerinde dışa bağımlılıktan kurtulmak için neoliberal politikalardan vaz geçilmelidir.

Kırsalda üretimi sağlayacak çiftçilere ek teşvikler verilmeli, vergileri düşürülerek destek sağlanmalıdır.

HDP Genel Merkezi; Barbaros Mh
Tahran Cd Büklüm Sk No:117
Kavaklıdere/Çankaya ANKARA
Tel: 0312 427 17 80
Fax: 0312 428 89 57

@HDPgenelmerkezi

www.hdp.org.tr

